

Overzicht van geraadpleegde literatuur Onderwijs2032

A+O Metalelektro (2014). *Klaar voor de toekomst*. Hazerswoude-Dorp: Stichting A+O Metalektro.

A+O Metalelektro (2014). *Special duurzame inzetbaarheid & sociale innovatie*. Hazerswoude-Dorp: Stichting A+O Metalektro.

Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid [AWT] (2013). *Kiezen voor kenniswerkers: vaardigheden op de arbeidsmarkt voor kenniswerkers*. Den Haag: Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid.

Onderzoeksprogramma Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn (2014). *Arbeid in Zorg en Welzijn 2014. Integreerend Jaarrapport. Stand van zaken en vooruitblik voor de sector Zorg en de sector Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening, Jeugdzorg en Kinderopvang*. Zoetermeer: Panteia.

Bal, J., Bruins, A., Jonge, J. de, Tan, S., Wennekers, S., & Verheul, I. (2007). *Ondernemerschap in het primair en voortgezet onderwijs*. Zoetermeer: EIM.

Belfi, B., Levels, M. & Velden, R. van der (2015). *De jongens tegen de meisjes. Een onderzoek naar verklaringen voor verschillen in studiesucces van jongens en meisjes in mbo, hbo en wo*. Maastricht: Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt.

Bendig-Jacobs, J., Wartenbergh-Cras, F., & Brukx, D. (2014). *LAKS-monitor 2014. Het tevredenheidsonderzoek onder scholieren in het voortgezet onderwijs*. Amsterdam: Postfly – Laks.

Berg, D. van den (2015). *Herstel van de pedagogische dimensie in de ontwikkeling van mens en wereld*. Apeldoorn: Garant.

Berge, W. van den, Daas, R., Dijkstra, A.B., Ooms, T., & Weel, B. ter (2014). *Investeren in skills en competenties: Een voorstudie voor programmering van onderzoek en beleid*. Den Haag/ Amsterdam: Centraal Planbureau/Universiteit Amsterdam.

Berghe, W. van den (2007). *Ondernemend leren en leren ondernemen*. Brussel: Koning Boudewijnstichting.

Bestuursakkoord voor de sector primair onderwijs (2014). Verkregen op 18 december, 2015, via https://www.poraad.nl/files/over_de_po-raad/bestuursakkoord_po.pdf

Bialik, M., Bogan, M., Fadel, C., & Horvathova, M. (2015). *Character Education: for the 21st Century: What Should Students Learn?* Boston: Center for Curriculum Redesign.

Biesta, G. & Lawy, R. (2006). From teaching citizenship to learning democracy: overcoming individualism in research, policy and practice. *Cambridge journal of education*, 36(1), 63.

Biesta, G. (2015). *Mijn idee voor het onderwijs*. Rede. Amsterdam: de Balie.

Biesta, G. (2015). *Het prachtige risico van onderwijs*. Culemborg: Phronese.

Binkley, M., Erstad, O., Herman, J., Raizen, S., Ripley, M., Miller-Ricci, M., & Rumble, M. (2012). Defining 21st century skills. In P. Griffin, B. McGaw, & E. Care (Red.), *Assessment and teaching of 21st century skills* (pp.17-66). Dordrecht: Springer.

Binnema, H., Adriaansen, M., & Verhue, D. (2007). *Jonge burgers en democratie. Kennis, houding en vaardigheden*. Amsterdam: Veldkamp.

- Boom, E. van der, & Stuijvenberg, M. (2014). *Teaching and Learning International Survey (TALIS). Nationaal rapport Nederland*. Den Haag: Ministerie van OCW.
- Borghans, L., Fouarge, D., & Grip, A. de (2011). *Een leven lang leren in Nederland*. Maastricht: Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt.
- Bovens, M., Dekker, P. & Tiemeijer, W. (2014). *Gescheiden werelden? Een verkenning van sociaal-culturele tegenstellingen in Nederland*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau/ Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid.
- Bransford, J.D., Brown, A.L., & Cocking, R.R. (Eds.) (2000). *How people learn. Brain, mind, experience and school*. Washington DC: National Academy Press.
- Bron, J., Handrikman, M., & Langberg, M. (2009). *Leren voor duurzame ontwikkeling: een praktische leidraad*. Enschede: SLO.
- Bronneman-Helmers, H.M. (1999). *Scholen onder druk. Op zoek naar de taak van de school in een veranderende samenleving*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Broek, E. van den, Graaff, R. de, Unsworth, S. & Zee, V. van der (2014). *Voorstudie Pilot Tweetalig Primair Onderwijs*. Groningen: Gronings Instituut voor Onderzoek van Onderwijs.
- Carabain, C., Keulemans, S., Gent, M. van, & Spitz, G. (2012). *Mondiaal burgerschap. Van draagvlak naar participatie*. Amsterdam: NCDO.
- Centraal Planbureau [CPB] (2015). *Baanpolarisatie in Nederland*. CPB Policy Brief 2015/13. Den Haag: Centraal Planbureau.
- Centraal Planbureau [CPB] (2014). *Investerings in persoonlijke ontwikkeling verbeteren sociaaleconomische uitkomsten*. CPB Policy Brief 2014/08. Den Haag: Centraal Planbureau.
- Centres of expertise en Centra voor innovatief vakmanschap (2014). *Auditrapportage 2014. Midterm review. Dynamiek onderweg*. Den Haag: Centres of expertise en Centra voor innovatief vakmanschap.
- Centres of expertise en Centra voor innovatief vakmanschap (2014). *Verslag deskundigenforum publiek-private samenwerking in het beroepsonderwijs*. Amsterdam: Centres of expertise en Centra voor innovatief vakmanschap.
- Cörvers, F., Muysken, J., Neubourg, C. de & Schliwen, A. (2009). Arbeidsmigratie. In WODC, *Migratie naar en vanuit Nederland - een eerste proeve van de Migratiekaart*. Cahiers 2009-03. Den Haag: WODC/Maastricht University.
- Crombrugge, H. van (2011). Vorming tussen gisteren en morgen. In Onderwijsraad (2011) *Essays over vorming in het onderwijs*. Den Haag: Onderwijsraad.
- Crone, E. (2008). *Het puberende brein*. Amsterdam: Prometheus.
- Dam, G. ten, Dijkstra, A.B., Geijssel, F., Ledoux, G. & Veen, I. van der (2010). Maakt de school verschil? Effecten van leerlingenpopulatie en onderwijskwaliteit op burgerschap van leerlingen in het basisonderwijs. In Peschar, J., Hooghoff, H., Dijkstra, A.B. & Dam, G. ten (Red.). (2010) *Scholen voor burgerschap. Naar een kennisbasis voor burgerschapsonderwijs*. Antwerpen-Apeldoorn: Garant.
- Dam, G., Geijssel, F., Reumerman, R., & Ledoux, G. (2011). Measuring young people's citizenship competences. *European Journal of Education*, 46(3), 354-372.

- Dam, G., ten & Volman, M., Westerbeek, K., Wolfgram, P. & Ledoux, G., m.m.v. Peschar, J. (2003). *Sociale competentie langs de meetlat*. Den Haag: Transferpunt Onderwijsachterstanden.
- Dam, G., ten & Volman, M. (2007). Educating for adulthood or for citizenship: social competence as an educational goal. *European Journal of Education*, 42(2), 281-298.
- Danner, F.W., & Lonky, E. (1981). A cognitive-development approach to the effects of rewards on intrinsic motivation. *Child Development*, 52, 1043-1052.
- Deci, E.L., & Ryan, R.M. (2000). The 'what and why' of goal pursuits: human needs and the self-determination perspective. *Educational psychologist*, 26, 325-346.
- Deci, E.L., & Ryan, R.M. (1987). The Support of Autonomy and the Control of Behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*, 53(6), 1024-1037.
- Dekker, F., & Veeffkind, A. (2012). *Ondernemerschapsonderwijs: jong geleerd is oud gedaan*. Utrecht: Verwey Jonker Instituut.
- Della Chiesa, B., Scott, J., & Hinton, C. (Red.) (2012). *Languages in a global world: learning for a better cultural understanding*. Paris: OECD Publishing.
- Derkse, W. (2011). Vorming en het belang daarvan. In Onderwijsraad (2011). *Essays over vorming in het onderwijs*. Den Haag: Onderwijsraad.
- Dewey, J. (1916 (1966 edn.)). *Democracy and Education. An introduction to the philosophy of education*. New York: Free Press.
- Dijkstra, A.B., & Peschar, J. (2004). Jong geleerd, oud gedaan? Het socialiseringsparadigma als uitgangspunt voor bevordering van sociale cohesie. In Dijkstra, A.B., Hofstra, J., Oudenhoven, J.P. van, Peschar J. & Wal, M. van der (Red.) (2004). *Oud gedaan, jong geleerd? Een Studie naar de Relaties tussen Hechtingstijlen, Competenties, EVLN-intenties en Sociale Cohesie*. Amsterdam: Aksant.
- Dijkstra, A.B. (2012). *Sociale opbrengsten van onderwijs*. Rede. Amsterdam: Vossiuspers Universiteit van Amsterdam.
- Dijkstra, A.B., Geijsel, F., Ledoux, G., Veen, I. van der & Dam, G. ten (2014). Effects of school quality, school citizenship policy, and student body composition on the acquisition of citizenship competences in the final year of primary education. *School Effectiveness and School Improvement: An International Journal of Research, Policy and Practice*, 26(4), 524-553.
- Dohmen, J. (2015). Over de toekomst van ons onderwijs. Pleidooi voor een moreel Bildungsprogramma. In Klarus, R., & Beer, F. de (Red.), *Waar, goed en schoon onderwijs* (pp.224-244). Leusden: ISVW Uitgevers.
- Durkheim, E. (1992). *Professional Ethics and Civic Morals*. London: Routledge.
- Durlak, J., Taylor, R., Kawashima, K., Pachan, M., DuPre, E., Celio, C., Berger, S., Dymnicki, A. & Weissberg, R. (2007). Effects of positive youth development programs on school, family and community systems. *American Journal of Community Psychology*, 39, 269-286.
- Eck, E. van, Daalen, M.M. van, & Heemskerk, I.M.C.C. (2011). *Soft skills en sociale competenties in het secundair onderwijs*. Amsterdam: Kohnstamm Instituut.
- Eerste Kamer der Staten Generaal (2015). *Wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra in verband met het regelen van de mogelijkheid een deel van het onderwijs te geven in de Engelse, Duitse of Franse taal*. Dossiernummer: 34 031.

- Eskens, E. (2015). De drie gratiën van het onderwijs. In Klarus, R., & Beer, F. de (Red.), *Waar, goed en schoon onderwijs* (pp.13-29). Leusden: ISVW Uitgevers.
- Est, R. van, m.m.v. Rerimassie, V., Keulen, I. van, & Dorren, G. (2014). *Intieme technologie: de slag om ons lichaam en gedrag*. Den Haag: Rathenau Instituut.
- Fernandes, D., Lynch, J.G., & Netemeyer, R.G. (2014). Financial Literacy, Financial Education and Downstream Financial Behaviors, *Management Science*, 60(8), 1861-1883.
- Fullan, M. & Langworthy, M. (2014) *A Rich Seam, How New Pedagogies Find Deep Learning*. London: Pearson.
- Geboers, E., Geijssel, F., Admiraal, W., & Dam, G. ten (2013). Review of the effects of citizenship education. *Educational Research Review*, 9, 158-173.
- Geijssel, F., Ledoux, G., Reumerman, R., & Dam, G. ten (2012). Citizenship in young people's daily lives: differences in citizenship competences of adolescents in the Netherlands. *Journal of Youth Studies*, 15(6), 711-729.
- Geurts, B., & Hemker, B. (2013). *Balans van het Engels aan het einde van de basisschool 4. Uitkomsten van de vierde peiling in 2012*. Periodieke Peiling van het Onderwijsniveau-reeks nummer 52. Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.
- Gillebaard, H., Smit, S., Vankan, A., Klok, T., Veens, E., & Jager, C.J. (2013). *Kennispositie van Mediawijsheid Competenties: inventarisatie onderzoek 2005 – heden*. Utrecht: Dialogic en Rotterdam: NextValue Research.
- Goorhuis-Brouwer, S., & Bot, K. de (2010). Impact of early English language teaching on L1 and L2 development in children in Dutch schools. *International Journal of Bilingualism*, 14(3), 289-302.
- Graft, M. van, Klein Tank, M., & Beker, T. (2014). *Domeinbeschrijving voor wetenschap en technologie primair onderwijs*. Enschede: SLO.
- Gunning, T., & Esseboom, R. (2015). Onderwijs in een wereld in transitie. In R. in 't Veld (red.), *De echte dingen. Essays over de kwaliteit van onderwijs* (pp.150-163). Amsterdam: Gopher.
- Haan, D. de (2011). Persoonsvorming en ontwikkelingsgericht onderwijs. In Onderwijsraad (2011). *Essays over vorming in het onderwijs* (pp. 23-35). Den Haag: Onderwijsraad.
- Hatch, T. (1998). The differences in theory that matter in the practice of school improvement. *American Educational Research Journal*, 35, 3-31.
- Hattie, J. A. C. (2009). *Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. London, UK: Routledge.
- Hayenga, A. O., & Corpus, J. H. (2010). Profiles of intrinsic and extrinsic motivation: A person-centered approach to motivation and achievement in middle school. *Motivation and Emotion*, 34, 371-383.
- Hoek, B., Keissen, H. van der, Nieuwelink, H., Pauw, I., & Wilschut, A. (2012). *Burgerschapsvorming en de maatschappijvakken*. Amsterdam: Landelijk Expertisecentrum Mens- en Maatschappijvakken.
- Hoogeveen, K. (2015). Creativiteit stimuleren, hoe doe je dat? In K. Hoogeveen & F. Studulski, *Werken aan 21ste eeuwse vaardigheden* (pp.39-44). Utrecht: Sardes.
- Hooghoff, H. (2011). *Tot nut van 't algemeen. Over onderwijs en maatschappelijke verantwoordelijkheid*. Enschede: SLO.

- Hooghoff, H., & Bron, J. (2011). Het kaf van het koren: leren omgaan met druk uit de samenleving. In Beurden, B. van, & Dietvorst, M. van (Red.), *Op de leraar komt het aan*. Meppel: Boom.
- Hooghoff, H., Studulski, F., Uffelen, R. van, & Wagenaar, H. (2009). *Basisvisie Financiële educatie*. Den Haag: Centiq, Wijzer in Geldzaken.
- Humburg, M., Velden, R. van der, & Verhagen, A. (2013). *The employability of higher education graduates: the employers perspective*. Maastricht: Universiteit Maastricht.
- Humburg, M., Velden, R. van der, & Verhagen, A. (2012). *PIAAC: Kernvaardigheden voor werk en leven*. Maastricht: Universiteit Maastricht.
- Hurenkamp, M., & Tonkens, E. (2008). *Wat vinden burgers zelf van burgerschap? Burgers aan het woord over binding, loyaliteit en sociale cohesie*. Den Haag: Nicis kenniscentrum Grote Steden.
- Inspectie van het Onderwijs (2011). *De staat van het onderwijs. Onderwijsverslag 2009-2010*. Utrecht: Inspectie van het onderwijs.
- Inspectie van het Onderwijs (2013). *Over de volle breedte*. Stand van zaken met betrekking tot het onderwijsaanbod in het basisonderwijs. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs
- Inspectie van het onderwijs (2015). *De staat van het onderwijs. Hoofdlijnen uit het onderwijsverslag 2013/2014*. Utrecht: Inspectie van het onderwijs.
- Inspectie van het Onderwijs (2015). *Hoe gaan we om met onze best presterende leerlingen?* Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.
- Inspectie van het Onderwijs (2006). Toezichtkader actief burgerschap en sociale integratie. *Staatscourant 5 juli 2006*, nr. 128.
- Inspectie van het Onderwijs (2008a). *Toezicht op burgerschap. Normering aangepast*. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.
- Inspectie van het Onderwijs (2008b). *De staat van het onderwijs. Onderwijsverslag 2006/2007*. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.
- Inspectie van het Onderwijs (2015). *De staat van de leerling 2015*. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.
- Inspectie van het Onderwijs (2015). *De staat van het onderwijs. Onderwijsverslag 2013/2014*. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.
- Isac, M.M., Maslowski, R. & Werf, M.P.C. van der (2012). Native Student Attitudes Towards Equal Rights for Immigrants. A study in 18 European Countries. *Journal of Social Science Education*, 11(1), 7 – 22.
- Iyengar, S.S. & Lepper, M.R. (2002). Choice and its consequences: on the costs and benefits of self determination. In Tesser, A., Stapel, D.A. & Wood, J.V. (Eds.), *Self and motivation: emerging psychological perspectives* (pp.71-96). Washington, DC: American Psychological Association.
- Jolles, J. (2006). *Beter onderwijs door meer kennis over leren en de hersenen*. Maastricht: Universiteit Maastricht.
- Jolles, J. (2006). *Beter onderwijs door meer kennis over leren en de hersenen*. Webcomment 60317. www.jellejolles.nl.

- Jolles, J. (2011). *Ellis en het verbreinen*. Amsterdam – Maastricht: Neuropsych Publishers.
- Kaap, A. van der (2015). *Vakspecifieke trendanalyse geschiedenis 2015*. Enschede: SLO.
- Kang, M., Hsu, M., Krajbich, L., Loewenstein, G., McClure, S., Wang, J., & Camerer, C. (2009). The wick in the candle of learning epistemic curiosity activates reward circuitry and enhances memory. *Psychological Science*, 20(8), 963-973.
- Kirschner, P.A. (2013). Knopvaardig is wat anders dan digitaal geletterd. *4W: Weten Wat Werkt en Waarom*, 2(1), 14-21.
- Klarus, R., & Beer, F. de (Red.) (2015). *Waar, goed en schoon onderwijs*. Leusden: ISVW Uitgevers.
- Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (2012). *Digitale geletterdheid in het voortgezet onderwijs: Vaardigheden en attitudes voor de 21ste eeuw*. Amsterdam: KNAW.
- Kremer, M. Bovens, M. Schrijvers, E. & Went, R. (Red.) (2014). *Hoe ongelijk is Nederland? Een verkenning van de ontwikkeling en gevolgen van economische ongelijkheid*, Den Haag/Amsterdam: WRR/Amsterdam University Press.
- Kuhlemeier, H., Boxtel, H. van, & Til, A. van (2010). *Balans van de sociale opbrengsten in het basisonderwijs. Eerste meting voorjaar 2011*. PPON-reeks nummer 48. Arnhem: Cito.
- Kuijpers, M., Meijers, F., & Bakker, J. (2006). *Krachtige loopbaangerichte leeromgevingen in het (v)mbo. Hoe werkt het?* Driebergen: Het Platform BeroepsOnderwijs.
- Ledoux, G. Meijer, J., van der Veen, I., & Breetvelt, I. (2013). *Meetinstrumenten voor sociale competenties, metacognitie en advanced skills. Een inventarisatie*. Universiteit van Amsterdam: Onderzoeksinstituut Child Development and Education.
- Ledoux, G., Geijsel, F., Reumerman, R. & Ten Dam, G. (2011). Burgerschapscompetenties van jongeren in Nederland. *Pedagogische Studiën*, 88(1), 3-22.
- Ledoux, G., Reumerman, R., Geijsel, F., & ten Dam, G. (2008). *Burgerschapscompetenties van leerlingen in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs*. Amsterdam: Universiteit van Amsterdam, Instituut voor de Lerarenopleiding/SCO-Kohnstamm Instituut.
- Linde, N. van der, Sarti, A., & Rutjes, L. (2006). *Rule your school. Participatie van leerlingen in het voortgezet onderwijs*. Amsterdam: Stichting Alexander.
- Marquis, J. (2015). *Flipping and Expanding Bloom's Taxonomy*, Blog, verkregen via <http://www.onlineuniversities.com/blog/2012/06/flipping-expanding-blooms-taxonomy>.
- Marzano, R.J., & Heflebouwer, T. (2012). *Klaar voor de 21^e eeuw*. Vaardigheden voor een veranderende wereld. Vlissingen: Bazalt.
- Maslowski, R., Naayer, H.M., Isac, M.M., Oonk, G.H., & Werf, M.P.C. van der (2010). *Eerste bevindingen van de International Civic and Citizenship education study (ICCS): Nationaal rapport*. Groningen: GION, Gronings Instituut voor Onderzoek van Onderwijs, Opvoeding en Ontwikkeling, Rijksuniversiteit Groningen.
- Maslowski, R., Werf, M.P.C. van der, Oonk, G.H., Naayer, H.M. & Isac, M.M. (2012). *Burgerschapscompetenties van leerlingen in de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Eindrapport van de International Civic and Citizenship Education Study (ICCS) in Nederland*. Groningen: GION, Gronings Instituut voor Onderzoek van Onderwijs, Opvoeding en Ontwikkeling, Rijksuniversiteit Groningen.

Meelissen, M.R.M., Drent, M., & Punter, R.A. (2011). *Trends in leerprestaties in lezen, rekenen en natuuronderwijs*. TIMSS 2011. Enschede: Universiteit Twente.

Meelissen, M.R.M., Punter, R.A. & Drent, M. (2014). *Digitale geletterdheid van leerlingen in het tweede leerjaar van het voortgezet onderwijs. Nederlandse resultaten van ICILS-2013*. Enschede: Universiteit Twente.

Meijers, F., Kuijpers, M., & Bakker, J. (2006). *Over leerloopbanen en loopbaanleren. Loopbaancompetenties in het (v)mbo*. Driebergen: Het Platform BeroepsOnderwijs.

Molen, J.W. van der, Eysink, T., Post, T., & van Aalderen-Smeets, S. (2013). *Naar een raamwerk voor talentontwikkeling*. Den Haag: School aan Zet.

Onderwijscoöperatie (2015). *Lessen uit canada*. Verkregen op 18 december, 2015, via <https://www.onderwijscooperatie.nl/lessen-uit-canada/>

Onderwijsraad (2003). *Onderwijs en burgerschap*. Den Haag: Onderwijsraad.

Onderwijsraad (2007). *Onderwijs en sociale samenhang; een stand van zaken*. Den Haag: Onderwijsraad.

Onderwijsraad (2008). *Onderwijs en maatschappelijke verwachtingen*. Den Haag: Onderwijsraad.

Onderwijsraad (2011). *Essays over vorming in het onderwijs*. Den Haag: Onderwijsraad.

Onderwijsraad (2011). *Onderwijs vormt*. Den Haag: Onderwijsraad.

Onderwijsraad (2012). *Verder met burgerschap in het onderwijs*. Den Haag: Onderwijsraad.

Onderwijsraad (2014). *Een eigentijds curriculum*. Den Haag: Onderwijsraad.

Onderwijsraad (2015). *Maatwerk binnen wettelijke kaders: eindtoetsing als ijkpunt voor het funderend onderwijs*. Den Haag: Onderwijsraad.

Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD] (2005). *Improving financial literacy: analysis of issues and policies*. Paris: OECD Publishing.

Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD] (2013a). *OECD Skills Outlook 2013: First Results from the Survey of Adult Skills*. Paris: OECD Publishing.

Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD] (2013b). *Innovative Learning Environments*. Educational Research and Innovation. Paris: OECD Publishing.

Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD] (2014) *PISA 2012 Results in Focus: What 15-year-olds know and what they can do with what they know*. Paris: OECD Publishing.

Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD] (2015a). *Education at a Glance: OECD Indicators*. Paris: OECD Publishing.

Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD] (2015b). *Review study OECD Dutch Curriculum: Onderwijs2032. Evidence about Knowledge and Skills for Work and Learning*. Zie <http://onsonderwijs2032.nl/advies/>

Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD] (2015c). *Review study OECD Dutch curriculum: Onderwijs2032. Globalization and Social Cohesion*. Zie <http://onsonderwijs2032.nl/advies/>

Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD] (2015d). *Review study OECD Dutch Curriculum: Onderwijs2032. Personal Development*. Zie <http://onsonderwijs2032.nl/advies/>

Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD] (2015e). *Review study OECD Dutch curriculum: Onderwijs2032. Basic Principles for Curriculum Redesign*. Zie <http://onsonderwijs2032.nl/advies/>

Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD] (2015f). *Skills for Social Progress: The Power of Social and Emotional Skills*, OECD Skills Studies. Paris: OECD Publishing.

Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD] (2015g). *Fostering and measuring skills: improving cognitive and non-cognitive skills to promote lifetime success*. Paris: OECD Publishing.

Overdiep, I., Rooijen, E. van, & Flierman, D. (2008). *Maatschappelijke verwachtingen aan het onderwijs*. Den Haag: B & A Groep.

Peschar, J. L. (2004). Cross-Curricular Competencies. Development in a New Area of Education Outcome Indicators. In Moskowitz, J.H., & Stephens, M. (Red.), *Comparing Learning Outcomes: International Assessment and Education Policy*. London: RoutledgeFarmer.

Peschar, J., Hooghoff, H., Dijkstra, A.B., & Dam, G.T.M. ten (2010). *Scholen voor burgerschap. Naar een kennisbasis voor burgerschapsonderwijs*. Antwerpen/Apeldoorn: Uitgeverij Garant.

Peschar, J. L. & Waslander, S. (1997). *Prepared for Life. How to Measure Cross-Curricular Competencies? Prêts pur l'Avenir. Comment mesurer des competences transdisciplinaires?* Paris: OECD Publishing.

Platform Bèta Techniek (2015). *Bijeenkomst Input bedrijfsleven voor Onderwijs2032*. Den Haag: Platform Beta Techniek.

Platform Onderwijs2032 (2015a). *Analyse dialoog Onderwijs2032*. Zie <http://onsonderwijs2032.nl/advies/>

Platform Onderwijs2032 (2015b). *Analyse consultatiefase Onderwijs2032*. Reacties op hoofdlijnen advies. Zie www.onsonderwijs2032.nl/advies

Raad voor Cultuur (2005). *Mediawijsheid: de ontwikkeling van nieuw burgerschap*. Den Haag: Raad voor Cultuur.

Robinson, K. & Aronica, L. (2015). *Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education*. New York: Penguin Books Ltd.

Ryan, R. M., & Stiller, J. (1991). The social contexts of internalization: Parent and teacher influences on autonomy, motivation and learning. In P. R. Pintrich & M. L. Maehr (Eds.), *Advances in motivation and achievement* (pp. 115–149). Greenwich, CT: JAI Press.

Ryan, R.M., & Deci, E.L. (2000). Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25, 54–67.

Schouwenburg, F. (Red.) (2015). *Scholen om van te leren*. Zoetermeer: Kennisnet.

Schulz, W., Ainley, J., Fraillon, J., Kerr, D. & Losito, B. (2010). *ICCS 2009 International Report: Civic knowledge, attitudes and engagement among lower secondary school students in thirty-eight countries*. Amsterdam: International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA).

Schuyt, K. (2001). *Het onderbroken ritme: Opvoeding, onderwijs en sociale cohesie in een gefragmenteerde samenleving*. Amsterdam: Vossiuspers AUP.

Sectorakkoord VO 2014-2017 (2014). Verkregen op 18 december, 2015, via <http://www.vo-raad.nl/userfiles/bestanden/Sectorakkoord/Sectorakkoord-VO-OCW.pdf>

Seligman, M.E.P., Ernst, R.M., Gillham, J., Reivich, K., & Linkins, M. (2009). Positive education: positive psychology and classroom interventions. *Oxford Review of Education*, 35(3), 293–311.

Shaheen, R. (2010). Creativity and Education. *Creative Education*, 1(3), 166-169.

Sissing, H. & Simons, R.J. (2015). Overladenheid, de erfzonde van het onderwijs. *Van 12 tot 18*, 8-10.

Sligte, H., Bulterman-Bos, J. & Huizinga, M. (2009). *Maatwerk voor latente talenten?* Amsterdam: SCO-Kohnstamm Instituut.

Stichting Leerplanontwikkeling [SLO] (2006). *Een basis voor burgerschap. Een inhoudelijke verkenning voor het funderend onderwijs*. Enschede: SLO.

Stichting Leerplanontwikkeling [SLO] (2007). *Duurzame ontwikkeling is leren vooruitzien*. Enschede: SLO.

Stichting Leerplanontwikkeling [SLO] (2009). *Leerplanverkenning actief burgerschap*. Enschede: SLO.

Stichting Leerplanontwikkeling [SLO] (2015a). *Curriculumspiegel 2015. Deel A: Generieke trendanalyse*. Enschede: SLO.

Stichting Leerplanontwikkeling [SLO] (2015b). *Curriculumspiegel 2015. Deel B: Vakspecifieke trendanalyse*. Enschede: SLO.

Sociaal-Economische Raad (SER) (2015). *Leren in het funderend onderwijs van de toekomst*. Advies 14/04. Den Haag: SER.

Sociaal en Cultureel Planbureau (2004a). *Individualisering en sociale integratie*. Den Haag: SCP.

Sociaal en Cultureel Planbureau (2004b). *In het zicht van de toekomst*. Den Haag: SCP.

Sol, Y. & Stokking, K. (2009). *Leerlingenparticipatie in het VO; vormen, processen, effecten*. Utrecht: Universiteit Utrecht.

Stevens, L. (Red.) (2004). *Zin in School*. Amersfoort: CPS.

Stevens, R., Wineberg, S., Herrenkohl, L.R. & Bell, P. (2005). Comparative Understanding of School Subjects: Past, Present, and Future. *Review of Educational Research*, 75(2), 125-157.

Stokking, K. & Sol, Y. (2010). *Van participatie naar dialoog. Voorwaarden voor het realiseren van meer leerlingbetrokkenheid*. Utrecht: Universiteit Utrecht.

Stralen, G. van (2015). Bildung voor leraren met het bildungsagoramodel. In: R. Klarus & F. de Beer (Red.), *Waar, goed en schoon onderwijs* (pp.253-277). Leusden: ISVW Uitgevers.

Streun, A. van (2001) *Het denken bevorderen. Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van hoogleraar in de Didactiek van de Wiskunde en de Natuurwetenschappen aan de Rijksuniversiteit Groningen*. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen.

Stroet, K. (2014). *Studying motivation in classrooms*. Groningen: Universiteit Groningen.

Thijs, A., & Berlet, I. (2008). *Omgaan met culturele diversiteit in het onderwijs. Een verkennende literatuurstudie*. Enschede: SLO.

- Thijs, A., Fisser, P., & Hoeven, M. van der (2014). *21e eeuwse vaardigheden in het curriculum van het funderend onderwijs*. Enschede: SLO.
- Tough, P. (2012). *How Children Succeed. Grit, curiosity, and the hidden power of character*. New York: Houghton Mifflin Harcourt Publishing Company.
- Truijens, A. (2015). Gedompeld in kennis, schoonheid en liefde. Hoe onderwijs kinderen kan voorbereiden op elke mogelijke toekomst. In Veld, R. in 't (red.), *De echte dingen. Essays over de kwaliteit van onderwijs* (pp.139-150). Amsterdam: Gopher.
- Turkenburg, M. (2005). *Grenzen aan de maatschappelijke opdracht van de school*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Turkenburg, M. (2008). *De school bestuurd*. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau.
- Unsworth, S., Bot, K. de, Persson, L. & Prins, T. (2012). *Eindverslag FliPP November 2012*. Utrecht/Groningen: Universiteit Utrecht/Rijksuniversiteit Groningen.
- Veen, I. van der, Peetsma, T., Triesscheijn, B. & Karssen, A.M. (2013). *Een poging tot verbetering van motivatie en studieloopbaan in het MBO*. Amsterdam: Kohnstamm Instituut.
- Veen, I. van der, Wijers, D., Dijkers, A.L.C., Hornstra, L. & Peetsma, T.T.D. (2014). *Een praktijkreviewstudie naar het motiveren van leerlingen met verschillende prestatieniveaus en sociale en etnische achtergrond*. Amsterdam: Kohnstamm Instituut.
- Verbeeck, K. (2010). *Op eigen vleugels. Autonomie voor kinderen in het basisonderwijs*. 's-Hertogenbosch: KPC Groep.
- Verhoeven, S. (2012). *De school als oefenplaats voor democratie: een mixed methods evaluatie onderzoek naar de werkzaamheid van een schoolbreed programma voor democratische burgerschapsvorming in de basisschool*. Dissertatie. Utrecht: Universiteit Utrecht.
- Veugelers, W., Derriks, M., & Kat, E. de (2008). *Mondiale vorming en wereldburgerschap*. Amsterdam: Instituut voor de Lerarenopleiding.
- Visser, J. (2015). *Bildung in het onderwijs*. Den Haag: Ministerie van OCW.
- Volman, M. (2011). *Kennis van betekenis. Betrokkenheid als kwaliteit van leerprocessen en leerresultaten*. Oratie. Amsterdam: Universiteit van Amsterdam.
- Voogt, J., & Pareja Roblin, N. (2010). *21st century skills. Discussienota*. Enschede: Universiteit Twente.
- Vos, P. (2011). Oriëntatie voor het leven: vorming in het voortgezet onderwijs. In Onderwijsraad (2011). *Essays over vorming in het onderwijs* (pp.35-49). Den Haag: Onderwijsraad.
- Wagenaar, H., Schoot, F. van der, & Hemker, B. (2011). *Balans Actief burgerschap en sociale integratie. Uitkomsten van de peiling in 2009. Periodieke Peiling van het Onderwijsniveau-reeks nummer 45*. Arnhem: Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.
- Winter, M. (2000). *Democratieopvoeding versus de code van de straat*. Oratie. Utrecht: Universiteit Utrecht.
- Winter, M. (2004). *Opvoeding, onderwijs en jeugdbeleid in het algemeen belang. De noodzaak van een democratisch-pedagogisch offensief*. Den Haag: Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid.

Weel, B. ter & Kok, S. (2013). *Taken en vaardigheden in beeld: de Nederlandse arbeidsmarkt in taken*. Den Haag. CPB.

Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid [WRR] (2003). *Waarden, normen en de last van het gedrag*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid [WRR] (2013). *Naar een lerende economie. Investeren in het verdienvermogen van Nederland*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid [WRR] (2015). *De robot de baas. De toekomst van werk in het tweede machinetijdperk*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

Winner, E., Goldstein, T. & Vincent-Lancrin, S. (2013). *Art for Art's Sake?: The Impact of Arts Education*. Educational Research and Innovation. Paris: OECD Publishing.

World Economic Forum (2015). *The Inclusive Growth and Development Report 2015*. Geneva: World Economic Forum.

Zimmerman, B.J. (2000). Attaining self-regulation: A social cognitive perspective. In Boekaerts, M., Pintrich, P.R., & Zeidner, M. (Eds.), *Handbook of self-regulation* (pp. 13-39). San Diego: Academic Press.